

VOOR HET HEKJE

PAUL VAN GAGELDONK

Dimitri is even de weg kwijt

Huh? Werknemers van het verhuurbedrijf in Geleen krijgen zich die maandagmorgen vroeg de ogen uit. Zien ze dat goed? Een collega heeft de motor van de bestelbus met oplegger en daarop een minigraver alvast warm laten draaien. Maar opeens rijdt de bestelbus schijnbaar vanzelf het terrein af, richting de A76. Hoe kan dat nou? De politie wordt ingelicht. Anderhalf uur later komen agenten de bestelbus terugbrengen. Raadsel opgelost. De bus is meegenomen door de 38-jarige Dimitri uit Aken, geboren in Bulgarije. Gevalletje klassieke autodiefstal? *Njet*. Dimitri was de dag tevoren met

zijn BMW vanuit Aken naar Geleen gereden. Daar had hij met vrienden van vroeger de hele avond en een deel van de daarop volgende morgen feest gevierd in een discotheek. Dimitri was laderzot. Met het openbaar vervoer van Geleen naar Aken? Onmogelijk. Taxi? Veel te duur. Dan, God zegene de greep, toch maar met de BMW. Dimitri is Geleen nog niet uitgereden als hij wordt aangehouden voor een alcoholcontrole. Hij is ontegenzeggelijk het haasje. 850 microgram alcohol zit er in zijn bloed. Dimitri moet zijn rijbewijs inleveren en krijgt een rijontzegging. Dat laatste lijkt Dimitri niet

helemaal te begrijpen. Of wil hij niet begrijpen. Hoe dan ook: waar heeft hij ook alweer zijn auto geparkeerd? Dimitri loopt een aantal straten door, maar hij ziet zijn BMW nergens staan. Dan ziet hij opeens licht branden op een groot terrein. Een bestelbus met aanhanger staat daar met draaiende motor uitnodigend naar hem te lonken. Zou hij? Even later zit hij achter het stuur van de bus en rijdt hij door Geleen. Dimitri is letterlijk en figuurlijk de weg volledig kwijt. Anderhalf uur lang rijdt hij rusteloos door de stad. Geen BMW te zien. Dimitri rijdt de A76 op en hij merkt - zelfs in zijn staat

- dat hij nu toch echt wel buiten de bebouwde kom verzeild is geraakt. Hij rijdt aan de andere kant van de snelweg de oprit weer op, richting Geleen. Zwaailichten begroeten hem. De plaatselijke politie. Dimitri, een kalende slanke man, modieus gekleed in parkas en met zandkleurige sneakers aan de voeten, schaamt zich kapot en zit met gebogen hoofd voor het hekje van de politierechter. Hij is van onbesproken gedag. Op zijn zeventiende kwam hij met zijn ouders vanuit Bulgarije naar Duitsland, om een beter bestaan op te bouwen en een echt vak te leren. Allemaal gelukt. Hij heeft een

vaste baan als klimaattechnicus bij de RWTH. Hij is verloofd met een Duitse vrouw, met wie hij kinderen wil. Geen strafblad. Nu wel. Twee veroordelingen op één ochtend. Dimitri komt net van een andere rechter, vanwege die alcoholcontrole. Voor dat feit krijgt hij een forse geldboete. Deze politierechter doet er nog een werkstraf van zestig uur bij vanwege dronkemansjoyriding. *Tut mir sehr leid*, zegt Dimitri. De aanwezigen in de rechtszaal zijn vooral heel blij dat ze die ochtend niet in de buurt van de A76 reden.

Reageren?
paul.vangageldonk@delimburger.nl

Burgemeesters hebben te weinig middelen om op te treden tegen zware criminaliteit. Annemarie Penn-Te Strake, burgemeester van Maastricht, licht de wens voor meer bevoegdheden toe.

‘Instrumenten zijn te beperkt’

MAASTRICHT
DOOR S.JORS VAN BEEK

Twee decennia geleden was de onderwereld echt de onderwereld. Daar zat de zware criminaliteit. Maar die onderwereld is steeds meer bovenwereld geworden. Criminelen maken steeds vaker gebruik van legale faciliteiten voor hun eigen gewin. En als gemeente wil je niet dat je systemen worden gebruikt voor criminaliteit. In een notendop is dit het probleem, schetst Annemarie Penn-Te Strake, burgemeester van Maastricht en voormalig rechter en hoofdofficier. Strafrechtelijk kan de georganiseerde misdaad worden bestreden, maar bestuursrechtelijk nog te weinig. „Gemeenten zitten wat te mager in hun instrumentarium om effectief te kunnen zijn. En dat besef is er eens te meer in het zuiden, in Brabant en Limburg. De behoefte aan meer instrumenten wordt hier steeds nijpender. Hier gaan echt miljarden om in de zware criminaliteit en al dat geld belandt nu telkens in de portemonnees van die criminelen.” Het draait deels ook om bewustwording, stelt Penn. „Als er aan de balie bij Burgerzaken een groter kerel komt met een stoere kop, en achter hem staat een bibberig bang meisje voor wie hij een paspoort aanvraagt, dan moet er hier intern door het hoofd gaan dat het wel eens om mensenhandel kan gaan. En dan zou je die man moeten kunnen nabekken

en informatie delen met de politie. Nu kan dat niet.” Als de voorstellen van de regioburgemeesters wet worden, kan dat wel. Dan is vastgelegd dat de burgemeester, naast politie en Openbaar Ministerie, een wettelijke verantwoordelijkheid heeft bij de aanpak van de zware criminaliteit. „Er mag nu heel veel niet, maar we denken dat er heel veel meer kan”, omschrijft Penn het enigszins cryptisch. „De wetgeving is vaag en mensen zijn als de dood om fouten te maken en onbedoeld geheime informatie te lekken. Derol van politie en justitie ligt vast in de wet, die van burgemeester en ambtenaar niet echt.” De Maastrichtse burgemeester zegt ‘in het algemeen’ niet voor uitbreiding van de bevoegdheden te zijn. „De burgemeester moet geen sheriff worden. Maar in dit geval moet er wat gebeuren.” Er valt volgens haarnog wel wat te winnen. „Ik kan een pand nu wel sluiten als er een handelshoeveelheid harddrugs ligt, maar niet als er drie kalashnikovs worden aangetroffen. Of neem een vergunning. Als achteraf blijkt dat die wordt gebruikt voor criminele doeleinden, kan ik er niet tegen optreden door die vergunning in te trekken.” In grensregio Limburg is de problematiek extra lastig, benadrukt Annemarie Penn. „In Limburg is geen enkele zaak van ondermijnende criminaliteit die geen verbinding heeft met het buitenland. En dus pleit ik ervoor om ook het instrumentarium over de landsgrenzen heen te versterken.” Daarover zou een Euregio pilot moeten komen, vinden ook de overige regioburgemeesters.

Burgemeester Penn wil meer bevoegdheden. ARCHIEFFOTO LORIANE ROEDERS

Voorstellen

Gemeenten moeten een steviger rol krijgen bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Dat betogen de tien regioburgemeesters. In hun notitie voor de minister staat een lange lijst aan voorstellen. Een greep. ■ Financieel: verhuurmakelaars, autoverhuurbedrijven en dergelijke moeten contante transacties boven de 2500 euro verplicht melden. ■ VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag). Moet verplicht worden voor kandidaat-wethouders. Over ‘gevoelige’ gemeenteamtensaren (zoals adviseur Bibob, coördinator veiligheid of medewerker vergunningen) moeten meer gegevens kunnen worden opgevraagd dan alleen justitiële veroordelingen. ■ Signalen van verschillende gemeentelijke diensten moeten worden gekoppeld. Voorbeeld: burgerzaken ziet veel wisselingen qua inschrijvingen op een adres; een BOA neemt daar vreemde activiteiten waar; de bewoners vragen (veel) subsidies en persoonsgebonden budgetten (pgb's) aan. ■ Een wethouder stelt voor om zaken te gaan doen met een grote vastgoedonderneming waarvan de burgemeester (vanuit de ‘driehoek’) weet dat er een opsporingsonderzoek tegen loopt. Onder de huidige wetgeving mag de burgemeester de wethouder niet waarschuwen. ■ Fraude met pgb's moet ook worden opgepakt door de RIEC's (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), een samenwerkingsverband van onder meer politie, justitie, gemeente, provincie, Belastingdienst, douane, FIOD, IND). Volgens de burgemeesters zouden ook Defensie, CJIB (Centraal Justitieel Incassobureau), waterschappen en de Kamer van Koophandel moeten aansluiten. ■ Bestuurlijk verbod op criminele motorclubs: een burgemeester moet een ‘Outlaw Motor Gang’ lokaal kunnen verbieden, eventueel een getrapte verbod waarbij de minister landelijk verbiedt. Tevens verbod op kleding, vlaggen en andere symbolen van de club.